

Wczujmy się
w klimat!
www.44mpa.pl

Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w 44 miastach powyżej 100 tys. mieszkańców

Beneficjent: Ministerstwo Środowiska

Partnerzy: 44 miasta Polski

Termin realizacji: 2017-2019

Konsorcjum – Instytut Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowanych, Arcadis Sp. z o.o.

20.12.2017

K o m u n i k a t   p r a s o w y

Miasta coraz lepiej wczuwają się w klimat

44 miasta przygotowujące miejskie plany adaptacji do zmian klimatu już wiedzą, w jakich sektorach konsekwencje przyszłych zmian klimatu mogą być dla nich największe. Gospodarka wodna, zdrowie publiczne i transport - to w tych sektorach należy jak najszybciej podjąć działania adaptacyjne.

Projekt Ministerstwa Środowiska jest prawie na półmetku. 44 miasta już wiedzą, jakie zjawiska klimatyczne zagrażają ich mieszkańcom.

Na bieżąco pracujemy nad tym, by jak najlepiej przygotować się do zmian klimatu, widocznych m.in. pod postacią ulewnych deszczy – podkreśla Paweł Sałek, wiceminister środowiska, pełnomocnik rządu ds. polityki klimatycznej. – Ministerstwo Środowiska zainicjowało projekt „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”. Dokumenty te mają pomóc jak najlepiej przygotować się do zmieniających się warunków, a tym samym minimalizować straty gospodarcze i społeczne – dodaje wiceminister Sałek.

Zagrożenia klimatyczne

Analiza danych meteorologicznych z ostatnich 35 lat wskazuje, że częstotliwość i natężenie niektórych zjawisk klimatycznych będą wzrastać. Mieszkańcy Polski częściej będą narażeni na wystąpienie wysokich temperatur (powyżej 30°C), fal upałów, a także ulewnych deszczy, burz i silnych wiatrów.

W celu określenia ryzyka związanego ze zmianami klimatu dla każdego z miast przygotowano dwa scenariusze klimatyczne: umiarkowany i ekstremalny. Scenariusze opracowano w oparciu o wyniki symulacji klimatycznych obliczonych w ramach projektu Euro-CORDEX dla dwóch horyzontów czasowych: 2030 i 2050 – mówi Krzysztof Skotak z Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Scenariusze klimatyczne pokazują, że fale upałów mogą być cechą polskiego klimatu w kolejnym dziesięcioleciu z tendencją do wydłużania. Równie dotkliwe może być występowanie krótkich, lecz bardzo intensywnych opadów, które mogą powodować lokalne zalania oraz podtopienia ulic i budynków, czy nawet powodzie miejskie. Może być nie tylko upalnie, ale także bardziej sucho.

Najbardziej wrażliwe sektory

W 44 miastach wybrano cztery sektory najbardziej wrażliwe na zagrażające miastom zjawiska klimatyczne. We wszystkich 44 miastach gospodarka wodna okazała się najbardziej podatna na negatywne skutki zmian klimatu. Jeżeli system kanalizacyjny jest niewydolny przy obecnie występujących nawałnych deszczach, to należy go nie tylko dostosować do obecnych warunków, ale również uwzględnić fakt wzrostu intensywności opadów związany ze zmianą klimatu.

W 41 miastach uznano, że zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców są najbardziej narażone na negatywne skutki ekstremalnych zjawisk klimatycznych, m.in. ze względu na wzrost ryzyka nasilenia się chorób układu krążenia czy układu oddechowego. Grupami szczególnie narażonymi są osoby starsze (65+) i przewlekle chore oraz dzieci.

W 36 miastach uznano, że wzrost intensywności zagrożeń – opadów deszczu, ekstremalnych temperatur, nawałnic czy powodzi – może zakłócić funkcjonowanie transportu.

Wczujmy się
w klimat!
www.44mpa.pl

Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w 44 miastach powyżej 100 tys. mieszkańców

Beneficjent: Ministerstwo Środowiska

Partnerzy: 44 miasta Polski

Termin realizacji: 2017-2019

Konsorcjum – Instytut Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowanych, Arcadis Sp. z o.o.

W 14 miastach jako sektor wrażliwy na zmiany klimatu wskazano energetykę. Powstałe w wyniku zagrożeń klimatycznych zakłócenia pracy tego sektora mogą mieć wpływ na funkcjonowanie całego miasta. Opady śniegu, mroźnego deszczu mogą powodować awarie sieci niskiego napięcia i nawet kilkudniowe braki zasilania. Ciepłownicze sieci przesyłowe są wrażliwe na długotrwałe utrzymujące się ekstremalnie niskie temperatury (fale chłodu), zwłaszcza w przypadku sieci starych i niedostatecznie zaizolowanych. Będą zatem zwiększać się uciążliwości i rosnąć straty spowodowane brakiem zasilania w energię.

Oceniając wrażliwość miasta na klimat bieżący, w ramach projektu MPA została przeprowadzona analiza zmienności szeregu wskaźników klimatycznych i hydrologicznych. Wskaźniki te obliczono na podstawie danych historycznych pochodzących ze stacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej z okresu 1981-2015 – informuje Krzysztof Skotak z Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wspólna praca

Nad przygotowaniem miejskich planów adaptacji (MPA) eksperci pracują razem z przedstawicielami lokalnych władz, a wyniki prac konsultują z przedstawicielami organizacji społecznych i gospodarczych, stowarzyszeń oraz mieszkańców w trakcie warsztatów roboczych.

Do zespołu ekspertów dołączyli interesariusze reprezentujący poszczególne najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu sektory – mówi Barbara Lampart naczelnik wydziału kształtowania środowiska z katowickiego Urzędu Miasta. – Umożliwiło to bardziej wnikliwą analizę konsekwencji zjawisk klimatycznych i ryzyka dla mieszkańców oraz miasta. Prace nad MPA, z zaplanowanym finałem w IV kwartale 2018, mają dla nas tym bardziej szczególny wymiar, że zakłada się, że wyniki tych prac będą prezentowane podczas szczytu klimatycznego COP24, którego Katowice będą gospodarzem w grudniu 2018 r.

Oceniając skalę potencjalnych konsekwencji zagrożeń klimatycznych, w tym zjawisk ekstremalnych oraz związane z nimi ryzyko, pod uwagę brano uszkodzenia infrastruktury, straty finansowe i koszty działań naprawczych, konieczność odtworzenia zasobów środowiskowych, a także skutki niekorzystnego wpływu na zdrowie ludzi. Na tej podstawie ustalono, w których komponentach wybranych sektorów działania adaptacyjne muszą zostać podjęte natychmiast.

Drugie warsztaty MPA w Katowicach

Drugą turę warsztatów kończymy w styczniu 2018 r. i właśnie wtedy będziemy mogli przeanalizować zidentyfikowane, przez uczestników warsztatów, szanse wynikające ze zmian klimatu we wszystkich miastach. Należy podkreślić ogromne zaangażowanie zespołów miejskich, czyli tych wszystkich pracowników urzędów miast, którzy współpracują z ekspertami realizującymi projekt. Przed nami trzecia tura warsztatów, podczas której dla każdego miasta będą ustalane możliwe do wdrożenia opcje adaptacyjne – informuje Barbara Rajkowska, kierownik projektu.

Obecnie eksperci wraz z zespołami miejskimi przystąpili do prac nad budową opcji adaptacji wyboru działań. Przystosowanie miast do zmian klimatu to nie tylko duże inwestycje techniczne i zmiany organizacyjne, ale także niezmiernie ważna edukacja. Dzięki wiedzy i działaniu lepiej wczujemy się w klimat.

Wczujmy się
w klimat!
www.44mpa.pl

Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w 44 miastach powyżej 100 tys. mieszkańców

Beneficjent: Ministerstwo Środowiska

Partnerzy: 44 miasta Polski

Termin realizacji: 2017-2019

Konsorcjum – Instytut Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, Arcadis Sp. z o.o.

Tło projektu

Dlaczego miasta?

Duże miasta i obszary metropolitalne ze względu na największą koncentrację ludności, zabudowy i infrastruktury są szczególnie narażone na zmiany klimatu. Głównie na ekstremalne temperatury, fale upałów, deszcze nawalne, powodzie i podtopienia. Wysoki poziom urbanizacji oznacza, że zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast i na kondycję ekonomiczną państwa, a także na jakość życia ich mieszkańców. Obecnie ludność polskich miast to około 23 mln osób, co stanowi ponad 60% populacji kraju. Prognozowany wzrost wysokiej temperatury powietrza na obszarach silnie zurbanizowanych obniży jakość życia i wpłynie negatywnie na zdrowie mieszkańców. Grupami szczególnie narażonymi są osoby starsze (powyżej 65 lat), małe dzieci, osoby chore na choroby układu oddechowego, sercowo-naczyniowego, a także osoby bezdomne.

Czym jest Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu?

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu jest instrumentem polityki miejskiej. To dokument o charakterze strategicznym, w którym każde miasto planuje działania adaptacyjne do zmian klimatu wynikające ze zdiagnozowanych na jego obszarze zagrożeń. Jest dokumentem umożliwiającym aplikowanie o środki na projekty ukierunkowane na adaptację miasta do zmian klimatu, a wynikające z MPA.

Inicjatywa Ministerstwa Środowiska

„Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” to koordynowany przez Ministerstwo Środowiska projekt przystosowania terenów miejskich do obecnych i przewidywanych zmian warunków klimatycznych. W inicjatywie biorą udział 44 polskie miasta, dzięki czemu jest to największe tego typu przedsięwzięcie w Europie. **Miasta po raz pierwszy otrzymają kompleksowe dokumenty identyfikujące zagrożenia wynikające ze zmian klimatu oraz dopracowane, indywidualnie dobrane rozwiązania adaptacyjne.** Jednolita dla wszystkich miast, ale elastyczna metodyka, zapewnia spójność strukturalną wszystkich 44 miejskich planów adaptacji do zmian klimatu i pozwala uwzględnić cechy indywidualne poszczególnych miast.

Konsorcjum projektu

Projekt realizują wiodące podmioty działające w sektorze ochrony środowiska: Instytut Ochrony Środowiska - PIB, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach oraz firma konsultingowo-inżynierska ARCADIS Sp. z o.o.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Osoba do kontaktu

Sylwia Sulima

Zespół Informacji i Promocji

Biuro Projektu

Instytut Ochrony Środowiska - PIB

sylwia.sulima@ios.gov.pl

tel. +48 696 403 697

